

Téma: Pravěk, doba kamenná

Vypracoval/a: Mgr. Zdeňka Báčová

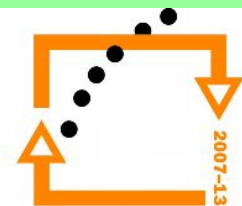
TENTO PROJEKT JE SPOLUFINANCOVÁN EVROPSKÝM SOCIÁLNÍM FONDEM A STÁTNÍM ROZPOČTEM ČESKÉ REPUBLIKY.

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Pravěk

- období, kdy osídlili Zemi první lidé, až období, kdy vznikly první lidské civilizace /jež vytvořily státní útvary a písmo/
- nejdelší období v dějinách lidstva /více než 2 miliony let/
- existují pouze archeologické prameny /vědní obor prehistorie/

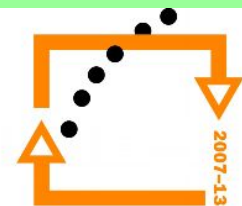
Dělení pravěku

-podle základního materiálu, z kterého si člověk zhotovoval své nástroje:

1/ doba kamenná /asi od 2,5mil.-2200 př.n.l./

2/ doba bronzová /2200-750 př. n. l./

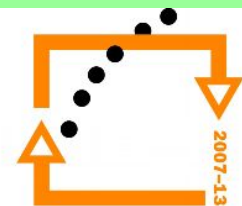
3/ doba železná /od r. 750 př. n. l./

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

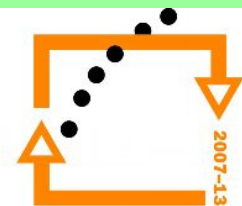
Doba kamenná

- nejdelší období v dějinách lidstva
- dělení: 1. starší /paleolit/
2. střední / mezolit/
3. mladší /neolit/
4. pozdní /eneolit/

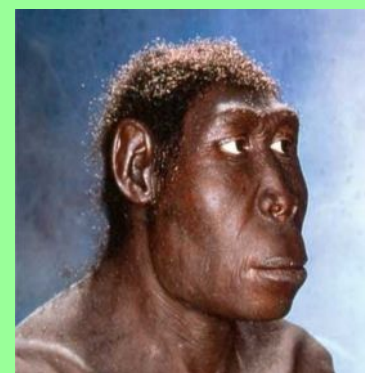
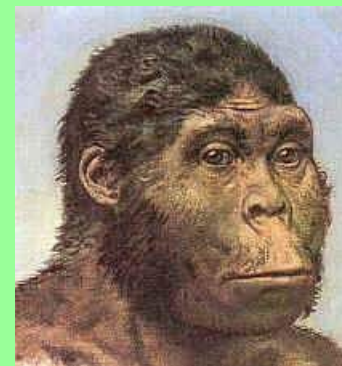
Starší doba kamenná- paleolit

- od vzniku člověka do 10 000 př. n. l.
- období přisvojovacího hospodářství
- proces **hominizace** = polidštění – začal před 2 – 3 miliony let /objevili se na Zemi nejstarší příslušníci rodu Homo/
 - trvá do vytvoření člověka dnešního typu – homo sapiens sapiens /schopnost pracovat a myslet/
 - vliv přírodního prostředí /střídání doby ledové a meziledové = změny teplot, fauny a flory/
 - změny z biologického hlediska / postava se vzpřimuje, roste mozek, rozvíjí se myšlení, vzniká řeč, formuje se ruka../

4 vývojové etapy člověka

- 1. **Homo habilis** – člověk zručný
 - používá jednoduché nástroje,
vznikají otloukáním dvou
kamenů o sebe /tzv. technika štípání/
- 2. **Homo erectus** – člověk vzpřímený
 - vyrábí štípané kamenné nástroje
 - používá oheň
 - loví velkou zvěř /jeleny/
 - sdružuje se do tlup

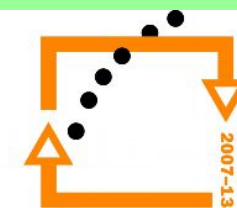
- **3. Homo sapiens** – člověk rozumný

- užívá specializované kamenné nástroje /nože, hroty, škrabadla/,
- zpracovává kůži, dřevo, kosti
- rozdělává oheň
- rituální pohřby s milodary

- **4. Homo sapiens sapiens** – člověk dnešního typu, popř. člověk předvěký/

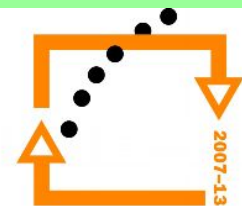
- vyrábí kamenné a kostěné nástroje
- používá luk a šíp
- práce v tlupě se dělila mezi mužem /lov/ a ženou /sběr plodů a kořínků/

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Střední doba kamenná - mezolit

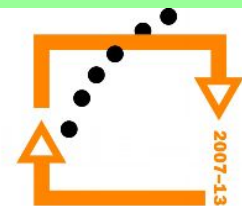
- 10 000 př. n. l. -9 000 př. n. l. Blízký východ – 5 500 př. . l. střední Evropa
- přechodné období od prisvojovacího hospodářství
- k hospodářství výrobnímu / v různých částech světa trval různou dobu/
- člověk používá luk, šíp
- vyrábí kombinované lovecké nástroje s drobnými kamennými nebo kostěnými hroty/ kopí, oštěp, harpuna/
- tlupy se rozpadají na menší
- první domestikované zvíře - pes

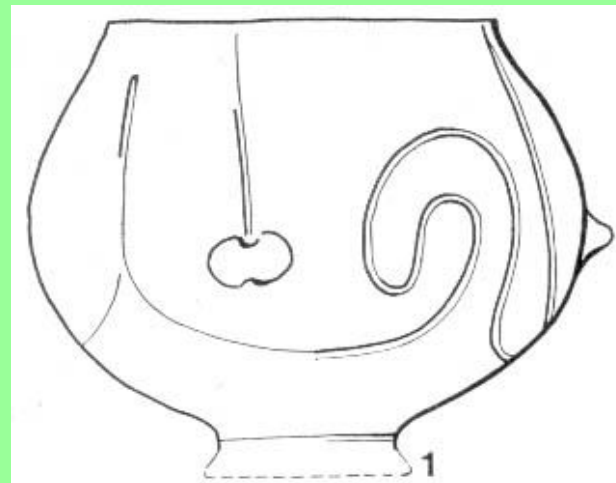
OP Vzdelávání
pro konkurenceschopnost

Mladší doba kamenná - neolit

- 5 500 př. n. l. – 4 000 př. n. l. střední Evropa
- Člověk pěstuje plodiny a chová domácí zvířata – přechází k tzv. výrobnímu hospodářství = **neolitická revoluce**
- Pěstování obilí vede k *usedlému způsobu života*, k budování příbytků / postavených z kamene, hlíny, sušených cihel nebo dřeva/, v blízkosti políček a vodních toků
- Neolitická sídliště se rozrůstají, vznikají vesnice /příbuzné rodiny/ - tzv. **rodové občiny**

- nástroje – srpy, ruční kamenné dvoudílné mlýnky
- technika – broušení kamene na pískovcových brouscích
- u nás první zemědělci označováni jako **lid s lineární keramikou**

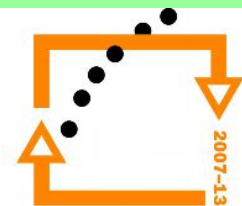
- **žďáření** – způsob získávání polí vypalováním lesních porostů, když se půda opět vyčerpala, vracejí se do původních osad = **cyklické zemědělství**

Pozdní doba kamenná - eneolit

- 4 000 – 2 200 př. n. l. střední Evropa
- **změny v zemědělství:** dřevěný hák tažený dobyt看em
k orání, vůz, umělé zavlažování => přebytek potravy => oddělení
zemědělské výroby od řemesel a obchodu=

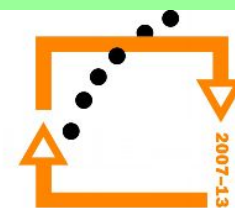
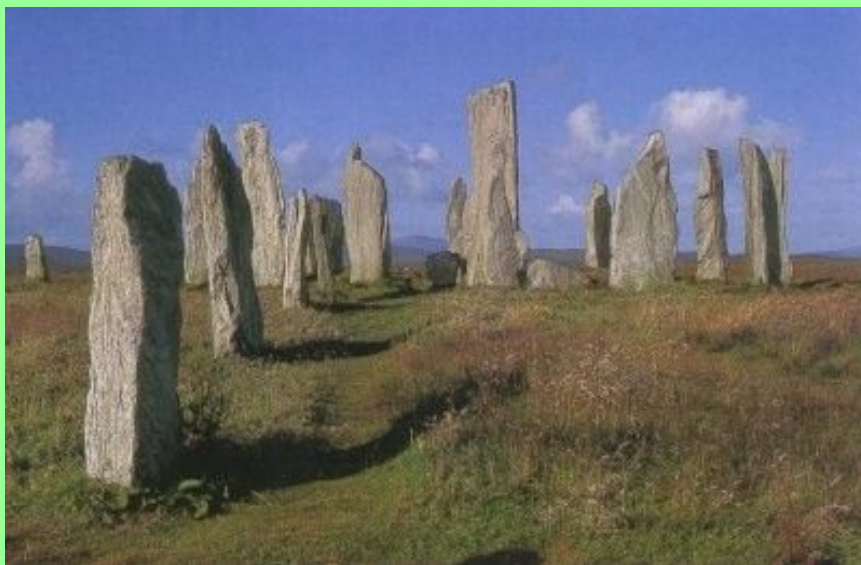
2. dělba práce

- vznikají **města** s opevněním, majetkové rozdíly narůstají
/ vedoucí vrstva – bojovníci a kněží, kteří i řídí a spravují celou oblast
kolem města – tzv. **chrámové hospodářství**
- **hradiště** – ohrazená sídliště na vyvýšených místech
- v západní Evropě – tzv. **Megality** / stavby z obrovských kamenů/

OP Vzdelávání
pro konkurenceschopnost

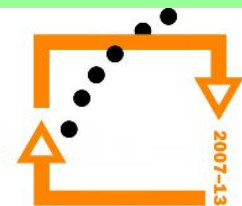
Megality

**OP Vzdelávání
pro konkurenceschopnost**

Zdroje

- www.obrazky.cz
- Kohoutková, H., Komsová, M.: Dějepis na dlani. Olomouc: Rubico, 2007

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost